

Sieć tematyczna nr 2: Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej – kadry zarządzające, kadry uczące.

Kluczowe kompetencje zawodowe - na podstawie raportu Job Skills Report 2025

Raport „Job Skills Report 2025” przygotowany przez platformę Coursera na podstawie danych od ponad 5 milionów użytkowników instytucjonalnych pokazuje jednoznacznie: rynek pracy przyspiesza w stronę cyfrowych, zintegrowanych, etycznych i ekologicznych kompetencji. W połączeniu z celami Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 (ZSU 2030) oraz reformami w polskim systemie edukacji zawodowej, raport ten stanowi ważny drogowskaz dla WZK – Wojewódzkich Zespołów Koordynacji ds. kształcenia zawodowego i uczenia się przez całe życie.

1. Generatywna Sztuczna Inteligencja (GenAI) – kompetencja nr 1 w skali globalnej

Wzrost zapisów na kursy GenAI na Courserze: **+866% r/r.**

73% pracodawców już używa GenAI, a 62% oczekuje od pracowników znajomości podstaw.

W Polsce tylko 37% dorosłych ma średnie lub wyższe umiejętności cyfrowe (PIAAC 2023). Zapotrzebowanie na umiejętność prompt engineeringu, korzystania z modeli językowych (np. ChatGPT) rośnie w edukacji i sektorze publicznym.

Rekomendacja WZK:

- Włączanie treści GenAI do kształcenia zawodowego
- Szkolenia dla nauczycieli i doradców zawodowych z zakresu etycznego i praktycznego stosowania AI

2. Cyberbezpieczeństwo i zarządzanie ryzykiem – reakcja na globalny kryzys bezpieczeństwa

Wzrost cyberataków o 75% w 2024 r.

Niedobór specjalistów: prawie 5 mln na świecie.

W Polsce luka kompetencyjna w dziedzinie cyberbezpieczeństwa przekracza 30%.

Rekomendacja WZK:

- Rozwój szkolnictwa branżowego w kierunku bezpieczeństwa IT;
- Partnerstwa szkół z uczelniami i firmami IT w ramach Branżowych Centrów Umiejętności.

3. Dane, etyka i analiza – klucz do zaufania i jakości decyzji

Data ethics – jest w top 3 rosnących kompetencji, a jest to umiejętność:

- odpowiedzialnego zbierania, przechowywania i przetwarzania danych,
- zapewnienia prywatności i ochrony danych osobowych,
- rozpoznawania i eliminowania stronniczości (biasu) w algorytmach i analizach,
- świadomego podejmowania decyzji dotyczących wykorzystania danych w firmach, edukacji, administracji.

Rekomendacja WZK:

- Włączanie zagadnień etyki danych do programów kształcenia zawodowego;
- Promowanie edukacji medialnej i umiejętności analizy informacji.

4. HR tech, zarządzanie projektami i przywództwo – nowe fundamenty organizacji

Wzrost znaczenia zarządzania ryzykiem, komunikacji z interesariuszami i technologii HR. Do 2030 r. potrzebnych będzie 25 mln specjalistów ds. zarządzania projektami (PMI).

Rekomendacja WZK:

- Szkolenia dla dyrektorów z zakresu zarządzania projektami;
- Promowanie narzędzi monitoringu i ewaluacji kompetencji.

5. „Zielone” kompetencje i zrównoważony rozwój – priorytet dla pokolenia Z

Wzrost znaczenia umiejętności takich jak waste minimization (minimalizacja odpadów – umiejętność organizowania procesów tak, by zużywać jak najmniej surowców i energii, oraz ograniczać ilość odpadów w produkcji, usługach, edukacji czy administracji), business continuity planning (planowanie ciągłości działania – czyli przygotowywanie organizacji na sytuacje kryzysowe (np. awarie, pandemia, cyberataki), by utrzymać kluczowe procesy i uniknąć przerwania działania).

Zatrudnienie w „zielonych zawodach” rośnie szybciej niż dostępność pracowników.

Rekomendacja WZK:

- Wdrażanie edukacji klimatycznej i zielonych kwalifikacji
- Rozwój mikrokwalifikacji w ramach ZSK

6. Różnice pokoleniowe i potrzeby edukacyjne

Raport zwraca uwagę na znaczące różnice w preferencjach edukacyjnych między pracownikami, studentami i osobami poszukującymi pracy. Studenci częściej wybierają kursy dotyczące zrównoważonego rozwoju i umiejętności analitycznych, natomiast osoby bezrobotne koncentrują się na kompetencjach natychmiast przydatnych w pracy, takich jak zastosowania uczenia maszynowego czy bezpieczeństwo infrastruktury.

Rekomendacja WZK:

- różnicowanie oferty szkoleń i kursów w zależności od grupy odbiorców,
- włączenie elementów doradztwa edukacyjno-zawodowego dla młodzieży i dorosłych.

7. Rola języków obcych i dostępności w kształceniu

Coursera odnotowała rosnące zainteresowanie kursami w językach innych niż angielski – zwłaszcza w hiszpańskim, francuskim, arabskim i ukraińskim.

W kontekście Polski ważne jest zwiększanie dostępności materiałów szkoleniowych w języku polskim, ale także wspieranie uczenia się języków obcych – szczególnie angielskiego technicznego.

Rekomendacja WZK:

- wspieranie tworzenia i tłumaczenia materiałów edukacyjnych,
- rozwijanie kursów językowych w kontekście zawodowym.

8. Mikrokwalifikacje i certyfikaty zawodowe – szybka ścieżka do zatrudnienia

Raport wskazuje, że mikrokwalifikacje (np. certyfikaty Google, IBM, AWS) stają się coraz ważniejszym narzędziem podnoszenia kwalifikacji i możliwości zatrudnienia. W Polsce wciąż są one mało popularne, ale ich potencjał został wskazany w Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030.

Rekomendacja WZK:

- popularyzowanie mikrokwalifikacji w systemie edukacji zawodowej i ustawicznej,
- promowanie uznawalności tych form wśród pracodawców i instytucji edukacyjnych.

Podsumowanie w kontekście roli WZK

W świetle danych z raportu Coursera oraz ZSU 2030 WZK powinny koncentrować swoje działania na pięciu strategicznych priorytetach:

1. Włączanie nowoczesnych kompetencji (AI, cyberbezpieczeństwo, data ethics) do programów nauczania i doradztwa;
2. Wspieranie liderów zmian w edukacji – kadry zarządzającej i nauczycieli;
3. Tworzenie partnerstw dla zawodów przyszłości, w tym “zielonych” i cyfrowych;
4. Rozwijanie mikrokwalifikacji i różnych form doskonalenia powiązanych z rynkiem pracy;
5. Budowanie systemu rozwoju kompetencji opartego na danych i wskaźnikach jakości.

Źródło:

<https://www.coursera.org/skills-reports/job-skills>

Katarzyna Szczepkowska – Szyszko

Emilia Wojdyła